

Оксана ГОРДІЙЧУК,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти
факультету педагогіки, психології та соціальної роботи
Чернівецького національного університету імені Ю.Федьковича

Всі діти – наші діти

Реальна і прониклива до сліз історія двох днів, з проміжком у 4 роки, надихнула мене на незвичні міркування та висновки. Але вони – насамкінець.

Історія ж така... Під час ранкового вітання вчительки зі своїми першокласниками тихо відчиняються двері й майже непомітно до класу входить мама, не стільки ведучи, скільки підносячи на руках худорлявого сина до його робочого місця і залишається поруч із ним. Одразу спало на думку – хлопчик із ДЦП. То був період інтеграції дітей з особливими освітніми потребами в умови загальноосвітнього навчального закладу в Україні, а роль асистента вчителя виконувала мама. Однак щем у серці й слюзи викликала розповідь класовода наприкінці уроку про обурення й неприйняття окремими батьками присутності в класі такої дитини, про їх сумніви щодо проведення вчителем повноцінного сучасного уроку, про підозру можливого недогляду щодо якісного здобуття знань їхніми чадами. Для таких батьків відповідь класовода була твердою, безапеляційною: "Кому не подобається присутність хворого на ДЦП учня в цьому колективі, той може перевести свою дитину в паралельний клас, а Владислав навчатиметься у моєму класі!".

Незадоволення і скарги з часом зникли. Навчання в початкових класах тривало. Інтеграцію замінила інклюзія, маму змінив асистент учителя. Минули роки, нині і клас учнів, і Владислав – четвертокласники. Коли на уроці робить спробу відповідати Владик, всі затамовують подих. Перерви стали слугувати почерговими репетиціями дівчаток у малюванні та розвитку кисті руки Владика. Якщо педагог-асистент став асистентом учителя в роботі з особливою дитиною, то всі учні стали асистентами Владислава, виявляючи не стільки жаль, скільки турботу, а також емпатію, чуйну й тактовну взаємодію з ним, з одного боку, і з іншого – ставлення до нього як до рівноправного члена колективу. Та найбільший ефект інклюзії тривалістю в чотири роки у цьому колективі –

абсолютна відсутність у молодших школярів заздрості, коли хлопчиків вручали подарунок – нетбук за сприяння Приватбанку.

Отже, професіоналізм вчительки дав змогу створити особливу емоційно-пізнавальну установку [1, 13] для дитини з особливими потребами, а для решти учнів – середовище, в якому відсутня безсердечність, яка, за переконаннями В.О.Сухомлинського, як правило, "породжує байдужість до людей, байдужість – себелюбство, себелюбство – жорстокість.." [2, 447].

У нашому випадку наявність у звичайному класі дитини з особливими потребами стала умовою, що посприяла особистісному духовно-моральному розвитку однолітків.

Напрошується цілком переконливий, як на мене, висновок – залучити в кожен колектив хоча б одну дитину з особливими потребами, доручити цю справу вчителю професіоналу й двосторонній ефект буде безперечним.

Допоки невідомо, яким буде результат "нової освітньої філософії" в Україні – експерименту із соціалізації та розвитку дітей з особливими потребами у загальноосвітніх навчальних закладах, проте переконана в одному – їх інтеграція в соціум та інклюзивне навчання позитивно позначиться на моральності й духовності фізично та психічно здорових дітей. Головний результат інклюзії – це, коли одного разу настане момент і твої зусилля вплинуть життєдайно на іншу людину. І не важливо, чи це рідна тобі дитина по крові, чи ні, чи здібна, чи з певними вадами. Вона – частина твоєї душі. Бо ми всі – єдині. І всі діти – наші діти.

Використана література

1. Синьова Є. П. Актуальні питання соціальної адаптації осіб з глибокими порушеннями зору / Є. П. Синьова // Інвалід і суспільство: проблеми інтеграції: збірник. – Вип. 1. – К., 1995. – С. 13.
2. Сухомлинський В. О. Вибрані твори / В. О. Сухомлинський. – Т. 3. – 1997. – С. 447.

Шановні друзі!

Осінь – пора підбивати підсумки звершеного протягом року. І обмірковувати плани на майбутнє. Мислимо позитивно, щоб здійснилися навіть найсмівлівіші плани! Хотілося б, щоб у них був присутній журнал "Початкова школа" – щирий товариш і порадижник учителя молодших класів.

Передплатити це видання, бо в кіоску його не знайдете.

Піврічна чи річна передплата (економна) – за індексом 95444, щомісячна – 74404.

Бажаємо добрих досягнень, успіхів, творчості, щастя.

Редакція.